

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 16Csp/82/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217205744
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2217205744.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda sudkyňou Mgr. Desanou Janíčkovou Rusnákovou v spore žalobcu Orange Slovensko, a.s., IČO 35 697 270, so sídlom v Bratislave, Metodova 8, zastúpeného JUDr. Tiborom Nagyom, advokátom so sídlom v Nových Zámkoch, Kukučínova 8, proti žalovanému P. A., A.. XX.X.XXXX, W. L., N. J. X, P., o zaplatenie 359,84 € s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 307,63 € s 5,05% ročným úrokom z omeškania od 14.11.2015 do zaplatenia, a to v splátkach po 30 € mesačne, splatných vždy do 20. dňa v kalendárnom mesiaci, pod stratou výhody splátok.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Žalobou doručenou súdu 13.3.2017 sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu sumu 359,84 € s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzavrel zmluvu podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách (ďalej len „zákon č. 351/2011 Z. z.“), ktorá oprávňovala žalovaného využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom. K zmluve bol uzatvorený dodatok, v zmysle ktorého žalobca odpredal žalovanému mobilné elektronické zariadenie so zľavou, s tou podmienkou, že v prípade porušenia svojich zmluvných povinností bude žalovaný povinný uhradiť zmluvnú pokutu, ktorej výška predstavuje rozdiel medzi bežnou a zľavnenou cenou zariadenia, a závisí od sumy poskytnutej zľavy a času porušenia zmluvných povinností žalovaným. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti nezaplatením úhrad za poskytnuté služby, čím žalobcovi vznikol nárok nielen na zaplatenie týchto pohľadávok, ale aj zmluvnej pokuty, ktorej výška predstavuje skutočnú škodu vzniknutú žalobcovi.

2. Tunajší súd (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom z 9.3.2018 č.k. 16Csp/82/2017-95 vo výroku:

I. určil, že ustanovenie odseku 2.5 písm. a/ formulára "Dodatok k zmluve o poskytovaní verejných služieb" používaného žalobcom k 17. júnu 2015 [t. j. text: "ak Účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za Služby alebo povinnosť uhradiť včas a riadne iný svoj peňažný záväzok voči Podniku alebo povinnosť uhradiť včas a riadne Podniku inú platbu, ktorú je povinný platiť Podniku (a to aj v prípade, ak sa nejedná o peňažný záväzok voči podniku, avšak Účastník je povinný ho uhradiť Podniku alebo prostredníctvom Podniku)"] je neprijateľnou podmienkou v zmysle § 53 ods. 1 a ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka,

II. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 52,21 € s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 14.11.2015 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku,

III. v časti o zaplatenie sumy 307,63 € s 5,05 % ročným úrokom z omeškania od 14.11.2015 do zaplatenia žalobu zamietol,

IV. žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70%.

3. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca má na základe § 43 ods. 12 písm. b/ zákona č. 351/2011 Z. z. voči žalovanému nárok len na zaplatenie ceny za poskytnuté a fakturované služby vo výške 52,21 € spolu so zákonným úrokom z omeškania.

4. Nárok na zmluvnú pokutu (t.j. sumu 307,63 € so zákonným úrokom z omeškania) však žalobca nemá z dôvodu, že ho zakladá na zmluvnom dojednaní, ktoré predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1, 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka (OZ). Týmto zmluvným dojednaním je ods. 2.5 písm. a/ Dodatku k zmluve o poskytovaní verejných služieb (formulár žalobcu platný k 17.6.2015) - citovaný vo výroku I. rozsudku (s poukazom na § 298 ods. 2 C.s.p.). Z ods. 2.5. dodatku totiž vyplýva, že zmluvná pokuta predstavuje rozdiel medzi zľavnenou a bežnou cenou zariadenia (tu mobilného telefónu), čo má kryť výpadok príjmov žalobcu vzniknutý tým, že zariadenie predal za nižšiu cenu ako obvykle. Na účely krytia tohto výpadku je dohodnutá doba viazanosti spojená s povinnosťou užívateľa služieb (účastníka) mať počas celej tejto doby aktívovaný program s minimálnym mesačným „paušálom“ - čo znamená, že účastník mesačne platí určitú pevnú sumu bez ohľadu na to, či služby v rámci programu skutočne využíva. Ak dôjde k zániku zmluvy, žalobca nemá iný prostriedok na vykrytie straty než práve zmluvnú pokutu.

5. Pokiaľ však k ukončeniu zmluvného vzťahu pred uplynutím doby viazanosti nedôjde, nemá vyššie uvedený postup opodstatnenie. V takom prípade totiž účastník naďalej platí sumu za „paušál,“ čo samo osebe dostatočne kompenzuje žalobcovi výpadok jeho príjmov. Povinnosť zaplatiť navyše aj zmluvnú pokutu je preto pre účastníka neprimeranou sankciou (§ 53 ods. 4 písm. k/ OZ).

6. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu uznesením z 22.4.2020 sp. zn. 10Co/103/2019 rozsudok tunajšieho súdu vo výrokoch I., III. a IV. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b/ C.s.p.). Konštatoval, že postup súdu prvej inštancie bol v rozpore s právom žalobcu na spravodlivý proces. Ak súd - napriek tomu, že žalovaný nárok žalobcu nenamietal - neprevzal žalobcom tvrdený skutkový stav za základ rozhodnutia, mal na prejednanie veci nariadiť pojednávanie a na ňom (žalobcovi) uviesť (predbežné právne posúdenie veci), že nárok žalobcu neposudzuje z titulu náhrady škody, ale zmluvnej pokuty. Žalobca si totiž sumu 307,63 € s príslušenstvom uplatňoval práve z titulu náhrady škody, čím sa ale súd prvej inštancie vôbec nezaoberal; v dôsledku toho je jeho rozhodnutie aj nepreskúmateľné.

7. Odvolací súd uložil súdu prvej inštancie, aby sa v ďalšom konaní riadil prejednacou zásadou civilného sporového konania (v ktorom je súd limitovaný skutkovými tvrdeniami sporových strán), pri hodnotení použitých prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany (§ 151 C.s.p.) vychádzal z preukázaných zmluvných dojednaní strán konania, aplikoval zásady predvídateľnosti postupu súdu pri súčasnom prihliadaní na špecifiká spotrebiteľských sporov, a svoje rozhodnutie náležite odôvodnil.

8. V ďalšom konaní súd zopakoval dokazovanie listinnými dôkazmi navrhnutými žalobcom - zmluvou o poskytovaní verejných služieb č. A8451829 a dodatkom k nej, oboje z 1.4.2015 (ďalej len „zmluva“ a „dodatok“ alebo spolu ako „zmluva“), faktúrou č. 5296404303 (splatná 16.5.2015), pokusom o pokonávku z 25.8.2015, a s prihliadnutím na obsah vyjadrenia žalovaného z 15.4.2021 zistil tento skutkový stav:

9. Dňa 1.4.2015 uzavreli žalobca a žalovaný zmluvu o poskytovaní verejných služieb podľa § 44 zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách a dodatok nej. Zmluvou sa žalobca zaviazal poskytovať žalovanému dojednané telekomunikačné služby za úhradu podľa aktuálneho cenníka. Na základe dodatku žalobca aktivoval žalovanému dojednaný účastnícky program (Panter Pro 45 s osobitným roamingovým balíkom) a predal mu mobilný telefón zn. Sony (ďalej len „zariadenie“) za zľavnenú cenu 99 €. Žalovaný uzavrel zmluvy s vedomím, že bežná cena zariadenia je 420 €, a zľava mu je poskytnutá len z toho dôvodu, že sa zaviazal využívať služby žalobcu po dobu 24 mesiacov (ďalej len „doba viazanosti“) odo dňa ich uzavretia (ods. 1.2 v spojení s ods. 2.5 dodatku). Pre prípad porušenia dojednaných zmluvných povinností žalovaným (uvedených v ods. 2.2, 2.3 a 2.4 dodatku a v zásade smerujúcich k tomu, aby žalovaný svojím konaním nedal podnet k skončeniu platnosti zmluvy pred uplynutím doby viazanosti) si zmluvné strany dohodli zmluvnú pokutu vo výške poskytnutej zľavy (t.j. 321 €), ktorá sa mala postupne znižovať v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa mala vypočítať tak, že „sa rozdiel medzi počtom mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto Dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, s ktorým je spojený vznik práva na túto zmluvnú pokutu, vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto Dodatku stanovená doba viazanosti. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách

sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol.“ Právo na zmluvnú pokutu malo vzniknúť okamihom porušenia povinnosti užívateľom služby a nemalo byť podmienené úkonom poskytovateľa služby (bod 2.5 dodatku). Splatnosť zmluvnej pokuty bola dojednaná v lehote určenej vo výzve na jej zaplatenie, inak v lehote do 14 dní odo dňa doručenia výzvy (bod 2.9 dodatku).

10. Žalovaný neuhradil faktúru na sumu 52,21 €, splatnú 16.5.2015, čím porušil jednu zo svojich zmluvných povinností (ods. 2.3 písm. e/ dodatku). Žalobca listom z 25.8.2015 žalovaného na túto skutočnosť upozornil a vyzval ho na úhradu dlžnej sumy v lehote do 13.11.2015, avšak bezvýsledne.

11. Žalovaný/á podaním doručeným súdu 15.4.2021 uviedla, že hoci zmluva je na jej meno, ona ju nevyužívala. Sumu nie je schopná vyplatiť naraz, mohla by tak ale urobiť formou splátok. Z obsahu vyjadrenia teda vyplýva, že žalovaný/á nesporeovala žiadne z tvrdení žalobcu vrátane dôvodu a výšky jeho nároku.

12. Spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (§ 52 ods. 1 až 4 Zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, účinného ku dňu uzavretia spotrebiteľskej zmluvy).

13. Zmluvou o poskytovaní verejných služieb sa podnik zaväzuje účastníkovi zriadiť potrebné pripojenie k verejnej sieti alebo poskytovať príslušné služby. Účastník je povinný platiť za poskytnutú verejnú službu podľa zmluvy o poskytovaní verejných služieb, a ak to povaha služby umožňuje, až na základe predloženej faktúry (§ 44 ods. 1 prvá veta v spojení s § 43 ods. 12 písm. b/ zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách; ďalej len „zákon č. 351/2011 Z. z.“)

14. Záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (požiadavka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok (§ 488 Občianskeho zákonníka). Dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis (§ 517 ods. 1 prvá veta, ods. 2 Občianskeho zákonníka). Týmto predpisom je nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka; podľa § 3 nariadenia je výška úrokov z omeškania o päť percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

15. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že medzi žalobcom ako dodávateľom a žalovaným ako spotrebiteľom došlo k uzavretiu zmluvy o poskytovaní verejných služieb v zmysle § 44 ods. 1 prvá veta zákona č. 351/2011 Z. z., ktorá má charakter spotrebiteľskej zmluvy (§ 52 Občianskeho zákonníka).

16. Z tohto zmluvného záväzkového vzťahu (§ 488 Občianskeho zákonníka) žalovanému vyplývala o.i. povinnosť riadne a včas platiť navrhovateľovi za poskytnuté služby (§ 43 ods. 12 písm. b/ zákona č. 351/2011 Z. z.); a to bez ohľadu na to, či služby žalobcu a mobilné zariadenie skutočne užíval sám alebo tak robila iná osoba, ktorej to umožnil. Porušením tejto povinnosti žalovaný založil nárok žalobcu na zaplatenie dlžnej sumy i zmluvnej pokuty podľa bodu 2.5 dodatku; zmluvnú pokutu možno totiž dojednať i v spotrebiteľských zmluvných vzťahoch, pokiaľ je primeraná. V danom prípade je podmienka primeranosti splnená, nakoľko spôsob vyčíslenia zmluvnej pokuty bol medzi stranami dojednaný dostatočne určitým spôsobom, zodpovedá výške poskytnutej zľavy z ceny predaného zariadenia (ktoré žalovaný môže užívať až do skončenia doby jeho životnosti), a zohľadňuje dobu trvania zmluvného vzťahu do porušenia povinnosti (viď tiež rozsudok Krajského súdu v Trnave z 12.6.2018 sp. zn. 9Co/292/2017).

17. Z predložených zmlúv i tvrdení žalobcu je pritom zrejmé, že slovné spojenie „zmluvná pokuta“ sa svojím významom rovná „náhrade škody,“ nakoľko dojednaná výška zmluvnej pokuty (tu 321 €) predstavuje rozdiel medzi skutočnou a zľavnenou cenou zariadenia, t.j. sumu, o ktorú žalobca pri jeho predaji znížil svoj zisk (porovnaj § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Ten mu mal byť postupne

kompenzovaný tým, že žalovaný bude pri dodržaní celej doby viazanosti riadne platiť za služby v rámci dojednaného účastníckeho programu. Žalovaný však túto povinnosť porušil už na druhý mesiac po uzavretí zmlúv, čím zamýšľaný hospodársky záujem žalobcu zmaril.

18. Pokiaľ ide o výšku zmluvnej pokuty, túto žalobca vyčíslil dojednaným spôsobom s prihliadnutím na to, že medzi uzavretím dodatku (1.4.2015) a okamihom porušenia zmluvnej povinnosti (t.j. splatnosťou prvej z neuhradených faktúr, teda 16.5.2015) uplynul 1 (celý) mesiac, takto: $24 - 1 = 23$; $23 \times 321 = 7.383$; $7.383/24 = 307,63$. Výsledná suma zmluvnej pokuty tak zodpovedá dojednaným pravidlám, s ktorými bol žalovaný oboznámený pri podpise dodatku k zmluve.

19. Z uvedených dôvodov súd priznal žalobcovi uplatnenú zmluvnú pokutu s príslušenstvom - zákonným úrokom z omeškania platným ku dňu nasledujúcemu po uplynutí lehoty určenej v pokuse o pokonávkou, ktorý je prvým dňom omeškania (§ 517 Občianskeho zákonníka). Vzhľadom na žiadosť žalovaného, s ktorou žalobca súhlasil, umožnil žalovanému plnenie v splátkach pod stratou ich výhody (t.j. omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia), čo má motivovať žalovaného dodržiavať určené splátky (§ 232 ods. 4 C.s.p.). Spolu s plnením priznaným predchádzajúcim rozsudkom (suma 52,21 € s príslušenstvom ako vo výroku), ktorý je v tejto časti už právoplatný, bol tak žalobca v konaní plne úspešný, keďže súd žalobe vyhovel v celom rozsahu (52,21 € + 307,63 € = 359,84 €).

20. O nároku na náhradu trov konania (vrátane trov odvolacieho konania) rozhodol súd podľa § 262 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 255 ods. 1 C.s.p. a § 396 ods. 3 C.s.p. z dôvodu plného úspechu žalobcu vo veci. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozsudku (§ 262 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a/ neboli splnené procesné podmienky,
- b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie.